

### **Szczegółowe zasady kwalifikacji wsparcia niestanowiącego pomocy publicznej**

Zgodnie z pkt 7.3 ppkt 13 Programu priorytetowego nie przewiduje się udzielania pomocy publicznej.

W programie przyjęto, że korzyść ekonomiczna wynikająca z dofinansowania udzielonego Beneficjentowi (podmiotowi świadczącemu wsparcie przedinwestycyjne) przez NFOŚiGW, jest w całości przekazywana odbiorcy końcowemu wsparcia, tj. JST. W związku z powyższym warunkiem pozytywnej oceny w zakresie pomocy publicznej jest wykazanie, że korzyść w formie bezpłatnego wsparcia przedinwestycyjnego nie stanowi pomocy dla odbiorcy końcowego.

Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) wsparcie stanowi pomoc publiczną, jeśli łącznie spełnia następujące przesłanki:

- 1) udzielane jest przedsiębiorstwu (podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą, tj. oferującemu produkty lub usługi na rynku);
- 2) udzielane jest przez państwo lub ze źródeł państwowych;
- 3) powoduje uzyskanie korzyści ekonomicznej;
- 4) ma charakter selektywny;
- 5) grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE.

Uzyskanie bezpłatnego wsparcia przedinwestycyjnego nie będzie stanowiło dla odbiorcy końcowego pomocy publicznej, w przypadku gdy co najmniej jedna z wyżej wymienionych przesłanek nie będzie spełniona.

Analizy spełnienia ww. przesłanek należy dokonywać na podstawie *zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE (Dz. Urz. UE C 262 z 19.7.2016)*<sup>1</sup> (dalej „zawiadomienie Komisji”).

Mając na uwadze warunki programu priorytetowego oraz pochodzenie środków można z góry stwierdzić, że przesłanki nr 2, 3 i 4, tj. wsparcie udzielane przez państwo, korzyść ekonomiczna oraz selektywny charakter, będą zawsze spełnione. Dla kwalifikacji dofinansowania jako niestanowiącego pomocy publicznej kluczowe będą przesłanki 1 i 5, tj. działalność gospodarcza i zakłócenie konkurencji oraz wpływ na wymianę handlową w UE.

W związku z tym, że wsparcie przedinwestycyjne dotyczy budynków użyteczności publicznej, analiza wystąpienia pomocy publicznej powinna dotyczyć zarówno właściciela/zarządcy budynku, jak i działalności, do której budynek jest wykorzystywany. Należy mieć bowiem na uwadze, że sam fakt, że dany podmiot nie posiada statusu przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów krajowych, nie przesądza jeszcze o tym, że nie jest podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą. Dla uznania danego podmiotu za przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej istotne będzie bowiem, do jakiej działalności wykorzystywany jest będący w jego posiadaniu budynek.

Poniżej przedstawiono najczęściej występujące okoliczności uzasadniające wykluczenie występowania pomocy publicznej z uwagi na niespełnienie dwóch przesłanek: prowadzenia działalności gospodarczej i wpływu na wymianę handlową w UE.

---

<sup>1</sup> Dostępny pod adresem: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016XC0719(05)).

## **1. Przestanka prowadzenia działalności gospodarczej**

Według unijnego prawa konkurencji działalność gospodarcza rozumiana jest bardzo szeroko jako oferowanie towarów lub usług na rynku. Zakres tego pojęcia jest szerszy niż w prawie krajowym, ponieważ nie wymaga się, aby działalność miała charakter zarobkowy, czy była prowadzona w sposób zorganizowany lub ciągły. Bez znaczenia pozostaje forma prawna podmiotu, źródła jego finansowania czy nastawienie na zysk.

Wsparcie przedinwestycyjne nie będzie stanowiło pomocy publicznej dla odbiorcy końcowego w przypadku, gdy dotyczy budynku wykorzystywanego do działalności, która nie ma charakteru gospodarczego w rozumieniu unijnych przepisów o pomocy publicznej. W szczególności ma to miejsce w następujących okolicznościach:

- budynek jest wykorzystywany wyłącznie do prowadzenia działalności leczniczej realizowanej w ramach kontraktu z NFZ;
- budynek jest wykorzystywany do prowadzenia działalności edukacyjnej w ramach krajowego systemu kształcenia finansowanego i nadzorowanego przez państwo (publiczne szkoły, przedszkola, żłobki);
- budynek jest wykorzystywany do zapewnienia niezbędnych warunków mieszkaniowych uczniom lub pracownikom szkoły działającej w ramach krajowego systemu kształcenia finansowanego i nadzorowanego przez państwo (np. internat, mieszkania pracownicze) lub prowadzenia przez JST bursy działającej jako publiczna placówka oświatowa;
- budynek jest wykorzystywany do prowadzenia działalności w zakresie pomocy społecznej realizowanej w ramach zadań publicznych samorządu, finansowanej ze środków publicznych i opartej na zasadzie solidarności społecznej (np. ośrodek pomocy społecznej, dom pomocy społecznej prowadzony przez JST);
- budynek jest wykorzystywany przez JST jako organ władzy publicznej do wykonywania zadań publicznych, które nie mają charakteru gospodarczego (np. budynek urzędu gminy).

Szczegółnej uwagi wymaga sytuacja, gdy budynek będący własnością JST jest wynajmowany. Należy mieć na uwadze, że rynek najmu nieruchomości jest wysoce konkurencyjny i charakteryzuje się dużym udziałem podmiotów zagranicznych, które są zarówno właścicielami nieruchomości, jak i ich najemcami. W związku z powyższym, oferowanie nieruchomości w najem stanowi co do zasady działalność gospodarczą.

Jednakże w przypadku gdy JST będąca właścicielem budynku wynajmuje go jednostce podległej, nad którą sprawuje kontrolę, w celu wykonywania zadania własnego, które nie ma charakteru gospodarczego, najem może zostać uznany za działalność niegospodarczą (np. JST wynajmuje budynek podległemu SPZOZ, który prowadzi w nim przychodnię świadczącą usługi w ramach kontraktu z NFZ).

## **2. Przestanka wpływu na wymianę handlową w UE**

W przypadku gdy budynek jest wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej wsparcie przedinwestycyjne może nie stanowić pomocy publicznej, jeżeli działalność ta ma charakter wyłącznie lokalny. Dofinansowanie takiej działalności co do zasady nie wywiera wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE. Oferowanie nieruchomości w najem nie może zostać uznane za działalność o charakterze lokalnym (więcej w pkt 1).

Za działalność o charakterze lokalnym można uznać w szczególności:

- komercyjną działalność leczniczą świadczoną poza kontraktem z NFZ przede wszystkim mieszkańcom określonej gminy, powiatu czy województwa, przy jednoczesnym braku oferty skierowanej do pacjentów z innych państw członkowskich UE. Incydentalne świadczenie

usług obywatelom innych państw w sytuacjach nagłych nie przekreśla lokalnego charakteru działalności;

- działalność edukacyjną wykraczającą poza krajowy system kształcenia (np. centra kształcenia ustawicznego lub doskonalenia zawodowego prowadzące płatne kursy czy szkolenia), która ma niewielką skalę, skierowana jest głównie do społeczności lokalnej, zajęcia prowadzone są wyłącznie w języku polskim, a oferta nie jest na tyle atrakcyjna i unikatowa, aby przyciągnąć uczestników z innych państw UE;
- działalność sportową i kulturalną w przypadku, gdy skierowana jest przede wszystkim do lokalnej społeczności, a oferta nie jest na tyle atrakcyjna, aby przyciągnąć klientów z innych państw członkowskich UE. O lokalnym charakterze działalności mogą świadczyć m.in. następujące okoliczności:
  - wśród osób korzystających z usług dominują mieszkańcy gminy, w której zlokalizowany jest dany budynek oraz z okolicznych gmin,
  - oferta usług świadczonych przez podmiot jest standardowa i nie stanowi atrakcji, dla której osoby z innych państw chciałyby podróżować. Przykładowo, basen rekreacyjny ze zjeżdżalnią i sauną, który jest jednym z kilkunastu podobnych obiektów w kraju może zostać uznany za działalność lokalną, natomiast wodny park rozrywki mogący pomieścić kilkanaście tysięcy osób jednocześnie, oferujący unikalne atrakcje, których nie można doświadczyć w winnych tego typu obiektach w Polsce lub Europie, nie będzie miał lokalnego charakteru.
  - oferowane usługi są w języku polskim,
  - w budynku nie są regularnie organizowane imprezy o charakterze ponadlokalnym, np. koncerty muzyczne popularnych wykonawców, mecze wysokich zawodowych klas rozgrywek ligowych, zawody sportowe w randze mistrzostw krajowych, międzynarodowych lub pucharu świata.

Brak wpływu na wymianę handlową w UE można również potwierdzić w przypadku, gdy w budynkach wykorzystywanych do działalności o charakterze niegospodarczym wymienionych w pkt 1 prowadzona jest, obok działalności podstawowej, tzw. działalność zwyczajowa lub pomocnicza. Przez działalność zwyczajową należy rozumieć działalność o charakterze gospodarczym, która zwyczajowo towarzyszy niegospodarczej działalności podstawowej. W przypadku szpitala będzie to m.in. apteka, restauracja, sklep rehabilitacyjny, parking, a w przypadku szkoły sklepik czy punkt ksero.

Przez działalność pomocniczą należy rozumieć dowolną działalność o charakterze gospodarczym, która nie przekracza 20% całkowitej rocznej wydajności budynku.

W przypadku JST, która nie prowadzi w budynku działalności gospodarczej i wynajmuje jego część innemu podmiotowi na działalność zwyczajową lub inną działalność, którą można uznać za pomocniczą (nie przekracza 20% całkowitej rocznej wydajności), działalność polegająca na najmie również nie będzie wywierała wpływu na wymianę handlową w UE.

Wydajność budynku przeznaczoną na działalność pomocniczą można określić m.in. w jeden z następujących sposobów:

- jako udział (%) powierzchni o regulowanej temperaturze powietrza wykorzystywanej do prowadzenia tych działalności;
- jako udział przychodów z działalności zwyczajowej i pomocniczej prowadzonej w danym budynku w całkowitych przychodach uzyskiwanych z działalności prowadzonej w danym budynku;

- jeśli ta sama powierzchnia wykorzystywana jest do prowadzenia działalności niegospodarczej, jak i gospodarczej, udział może być określany także z uwzględnieniem czynnika czasu.